

MATO BATOROVIĆ
Muzej grada Iloka

RIMSKO NASLJEDSTVO U SLAVONIJI

Posjetiocima Muzeja Slavonije u Osijeku imali su priliku ovih dana vidjeti zaista zanimljivu izložbu. Izložba je prikaz veze likova sa novca i narodnog češljanja u Slavoniji. Kustos numizmatike prof. Hermina Gerike uspjelo je utkala u jednu cjelinu: numizmatiku, kao glavnu temu, etnografiju kao komparativni materijal i arheologiju, kao potvrdu veze između ova dva područja. Ideja originalna i zaista je jedno osvježenje na polju izložbene djelatnosti u Slavoniji, svakako, a vjerujem i u širem smislu u nas.

Već sam naziv daje naslutiti nešto posebno: "NAČIN ŽENSKOG ČEŠLJANJA NA RIMSKOM NOVCU" - ali tek pogled na izložbu je pravo iznenađenje. Kada navedemo i tehničke pomagala koja kod nas u numizmatičkim zbirkama nisu baš redovita, na pr. uz pance sa izloženom numizmatikom stoje priručna povečala kojima se posjetioc služi u razgledanju pojedinih vitrina, uz gore ~~maximalno~~ rečeno, vidimo da je to vrlo uspjela izložba i zaista novina kod nas. Izložba je postavljena uz Međunarodni dan žena - 8. ožujak. Zainteresirani su je mogli posjetiti kroz cijeli ožujak.

Ukratko sadržaj izložbe je slijedeći: numizmatički eksponati su iz razdoblja 1.st.pr.naše ere do 5.st.naše ere. Etnografski materijal prostorno zauzima dobar dio Slavonije i Baranje a zastupljen je ženskim nakitom za kosu i ukrasima te fotografijama od češljanja do konačnog izgleda frizure. Arheološki materijal prikazuje razne vrste češljeva, ukosnica i drugog priručnog materijala za ukrašavanje i održavanje kose.

Povijesni prikaz ukrašavanja žena u Rimskom carstvu je tekao po prilici tako da su oko 300.g.pr.n.e. dolazili frizeri iz grčkih kolonija u Rim, te su se i dalje bavili svojim zanatom.

Istina i prije su žene ukrašavale kosu, ali sada preuzimaju tipove grčkog češljanja, koji kasnije dolaze i u likovnom prikazu na novcu. Tko se tom tematikom ne bavi nije ni svjestan koliki izbor je frizura je prikazan na rimskom novcu.

Uočena sličnost češljanja slavonskih i baranjskih žena sa sličnošću rimskih domina je od prve polovine 3. st. pa do 5. st. naše ere. Ovo vremensko razdoblje ima očit nastavak u češljanju Slavonki, a analogijom dolazimo do toga da te sličnosti nisu slučajne, jer upravo u to vrijeme ima mnogo carica panonskog porijekla. Dolaskom panonskih žena u Rim, koje uzimaju rimske običaje, te kasnijim vraćanjem u provincije, kao i odlaskom rimskih gospođa za muževima koji službuju u ovim krajevima načini rimskog češljanja ostavljaju svoj utjecaj kroz stoljeća.

Ova izložba nam daje jednu studijsku sjelinu, ali nažalost samo se njome možemo koristiti kratko vrijeme, jer Muzej Slavonije u Osijeku ne običava tiskati kataloge i tako pružiti nauči na uvid znanstvena dostignuća svojih radnika.

Izložbu su posjetili mnogi numizmatički kao i etnografski stručnjaci koji su izrekli pohvalne sudove i o izloženim sjelinama, dok su o postavu ustvrdili da bi mogao biti uzor postavljanja izložbi ovih tematika.